

Bohoslužby v Zábřeze 5.června 2017

J 16,5-11

Milé sestry, milí bratři, určitě znáte takovou tu hru, ve které se máte rozhodnout, kterých pár věcí byste si vzali na pustý ostrov. Máte jen omezený prostor a tak nemůžete s sebou nést všechno, co byste rádi. Jistě, je to jen hra a je taková teoretická. Avšak má vést k zamyšlení nad tím, jakou hodnotu různým věcem dáváme, kam je stavíme v našich životech. Máme si sami uvědomit, co skutečně potřebujeme a bez čeho se docela dobře můžeme obejít. On totiž člověk často nabývá dojem, že potřebuje spoustu věcí, ale nakonec zjistí, že zase tak žhavé to není.

Nevíme, jestli Ježíš s učedníky hrával podobné hry. Zcela jistě je ale několikrát postavil do situace, kdy se museli rozhodnout pro některé věci. Vlastně už na začátku před učedníky stála volba, zda jít za Ježíšem a opustit všechno, co doposud měli, a nebo dál žít mezi svými věcmi a Ježíše si třeba přijít sem tam někam poslechnout. Pravda, dá se říct, že jako rybáři toho stejně moc neměli, tak to rozhodování pro ně nebylo zase tak náročné. To takový bohatý mládenec, který se také měl vydat za Ježíšem, na tom byl hůř. To už bylo jiné rozhodování. Každopádně mnohem těžší rozhodnutí pro učedníky přišlo až po dlouhé době jejich následování. Už věděli, že jde vzdát se všeho, aby mohli jít za Ježíšem a být jeho učedníky. Ale najednou to vypadá, že se také musejí dokázat vzdát Ježíše. Zní to trochu jako nesmysl, ale ono to má svůj význam.

Svým způsobem poprvé ztratili Ježíše, když se jich zeptal, za koho je lidmi pokládán a za koho jej pokládají oni sami. Ztratili Ježíše jako toho, kdo je jen dobrým léčitelem nebo učitelem. Vzdát se určité představy nejen o Ježíši, ale třeba i o člověku v naší blízkosti, to se dá počítat za formu ztráty. Druhý člověk není přeci jenom ono fyzické tělo, ale je to také někdo, kdo vstupuje do našeho života, má tam své místo. A toto místo je spojeno s tím, jak ho vnímáme, jaký vztah k němu zaujímáme. Proto změna vztahu k tomu člověku, změna jeho vnímání v rámci našeho života je spojena s tím, že se ho vzdáváme. Tímto způsobem se tedy učedníci vzdali Ježíše jako toho, který je zaujal svými skutky, aby tak mohli získat Ježíše jako toho, který je vede na cestu života. Někdy takový přerod smýšlení o člověku může být těžký, ale je pravda, že i toto je ztráta, která se dá nějakým způsobem pojmout docela dobře.

Druhá ztráta Ježíše už je horší. Odchází k Otci, ale ještě před tím prochází událostmi kříže a prázdného hrobu. Opět je zde určitá změna pohledu na Ježíše. Mesiáš není král vládnoucí pevnou rukou držící meč, ale je to král, který se obětuje, dává svůj život, sám se všeho vzdává pro svůj lid. Dosvědčuje to, co žádal od svých učedníků. Jde však hlouběji. Dává svůj život, svou čest, když je popraven nikoliv jako král, ale jako vzbouřenec, jako jeden ze zločinců. Takové jednání Ježíš sice předpovídal, ale učedníci mu zase tolik nerozuměli a nedokázali si představit, co pro ně bude konkrétně znamenat. Ztrácejí tedy Ježíše jako Mesiáše jejich představ, jako toho, který naplní nábožensko-politické naděje svého lidu. Ježíš je sice Mesiáš, ale znamená to něco jiného, než si myslíme. Proto se dá mluvit o ztrátě. Člověk ztrácí, co si budoval ve své mysli, k čemu se vztahoval, nač spoléhal. Možná nám takováto ztráta nepřijde moc blízká, neboť přeci víme, co znamená Ježíš jako Mesiáš. Na druhou stranu i my máme své představy o Bohu, které se časem hroutí, a musíme dát prostor Bohu v jeho skutečnosti. Mluvíme občas o tom, že víra, která nás provázela dětstvím, musí dospět, musí dozrát a být tak nahrazena dospělou vírou. Je tak potřeba se vzdát Ježíše, kterého jsme si nějak vykreslili, Ježíšem skutečným. Ježíšem, jehož dílo se nás týká, děje se pro nás.

Ježíš oznamuje, že odchází k Otci. Ještě k tomu přidává, že to učedníkům prospěje. Osíří. To je také ztráta Ježíše. Ne toho vysněného, ne toho zkrešleného svými představami, ale už vzkříšeného Pána, o kterém není pochyb, že je naším Spasitelem. Učedníci mají definitivně přijít o Ježíšovu blízkost, aby se Boží dílo mohlo pohnout dál. Dokud bude s nimi, nemůže přijít Duch svatý. Nabízí se otázka jestli je to opravdu takto nutné. Nebylo by lepší mít vedle sebe Ježíše, než být naplněn jeho Duchem? Přeci právě s Ježíšem je jim tak dobře, cítí se plni sil, prožívají pokoj. Je pravda, že Ježíšova blízkost je to nejlepší, co člověka potkává. Nejedná se však jen o to, aby člověk byl s Ježíšem. Jedná se o pokračování jeho služby. A ta se nedá rozvinout jinak, než že Ježíš bude mezi učedníky ve svém Duchu. Když máte vedle sebe Mistra, je těžké sám pracovat jako on. Něco jiného to ale je, když mistr tak nějak zůstane v člověku. Když dál může nést jeho moudrost a schopnosti. O to Ježíšovi přesně jde. Učedníci jdou dál ne jako jeho pozorovatelé, ale jako ti, kteří pokračují, předávají dál, co přijali. A to nejde bez jeho Ducha.

Ježíšovo dílo je nemyslitelné bez toho, že člověk se něčeho vzdává, něco ztrácí. Znamená to v sobě cosi uvolnit. Mezi tím, že člověk je vedle Ježíše a tím, že přijme jeho svatého Ducha, je veliký rozdíl. Ten rozdíl je v připravenosti, je v nitru člověka samotného. Je právě v tom odhodlání vzdát se věcí, které určují a naplňují jeho život. Mít Ježíše vedle sebe, to nechává prostor, aby člověk zůstal sám sebou, nechal si svůj život, se kterým sám podle své vlastní úvahy nakládá. Ježíš je inspirace, je to vzor, ke kterému chce svůj život směřovat, opravovat podle něj svoje vlastní hodnoty. Toto byli také učedníci, kteří Ježíše doprovázeli do Jeruzaléma, truchlili po něm po jeho ukřižování a radovali se z jeho vzkříšení. Měli k němu blízko, vzhlíželi k němu, ale ještě docela nevstoupil do jejich života.

Seslání Ducha svatého vede k proměně. Uvnitř učedníků se cosi začíná měnit. Ježíš nezůstává vně nich, někde vedle, ale stává se jejich součástí. Vstupuje do nich. A oni se nechávají Ježíšem vést. Nerozhodují už sami za sebe, ale dávají prostor Bohu, aby vedl jejich rozhodování, jejich kroky. Proto učedníkům prospěje, aby Ježíš odešel a vrátil se v podobě, kdy se stane nejen obraznou, ale faktickou součástí jejich života. Ztrácejí Ježíše, kterého je možné se dotknout, aby získali Ježíše, který se dotýká jich a celého světa.

Učedníci do této situace byli postaveni. Ježíš přišel, byl s nimi a zase odešel. Vypadá to jako příběh, který automaticky probíhá i u nás. Ale není tomu tak docela pravda. Před nás tato Ježíšova slova kladou možnost se rozhodnout. Je to proto, že neprocházíme cestou učedníků tak zcela stejně jako tenkrát oni. Naše poznávání Ježíše a setkávání se s ním, se neodehrává fyzicky tváří v tvář, ale skrze svědectví a slovo Písma. To znamená, že rozhodnutí k tomu jít za Ježíšem neprobíhá v té rovině, že všeho se vzdáme a trávíme s ním čas na cestách. Rozhodnutí pro Ježíše se odehrává v modlitbě, kterou prosíme o jeho svatého Ducha. Je to modlitba znamenající přelom v našem životě. Jedná se v ní o pojetí Ježíše a zejména jeho místa, které mu dáváme. Stále platí, že si můžeme do jisté míry vybrat, jakého Ježíše budeme ve svém životě uctívat. Svědectví Písma i druhých lidí nám Ježíše ukazuje jako Spasitele a Pána. Ukazuje ho jako toho, který může být obdivován pro své dílo, může být inspirující, ale stále také vzdálený. Je to Ježíš, se kterým se potká každý, kdo se na cestu za ním vydává, kdo se po něm ptá, kdo ho hledá. Po tomto setkání však člověk potřebuje udělat další krok. A ten znamená se tohoto Ježíše z příběhů vzdát, aby do nás vstoupil Ježíš pracující v tomto světě. Ježíš Bible je Ježíš, se kterým můžeme dobře pracovat. Ježíš přicházející v Ducha svatém je Ježíš, který pracuje s námi.

Možná je tedy pro nás nepředstavitelné, že bychom se měli vzdát Ježíše, že by měl odejít z našeho života, aby se tak uvolnilo místo pro jeho Ducha. Ale je to potřebné. Nejde teď o žádnou velikou teologii, která by mluvila o kolizi božských osob v Trojici. O to nejde. Spíše se jedná o ten vztah, který je vyjádřen tím, jakého Ježíše vlastně u sebe máme. Jedná se o to, že Ježíš, kterého chceme mít spíše jako dobrý příklad, kterého ale držíme tak trochu bokem v našem životě se moc nedá dát dohromady s působením svatého Ducha, ve kterém Ježíš nemůže stát někde bokem, ale je v centru našeho života. Když tedy prosíme o dar svatého Ducha, otvíráme se Ježíši jako tomu, který nás naplňuje, který sám skrze nás působí. Otvíráme se Ježíši, pro kterého se vzdáváme všeho. Nejen závislosti na hmotných statcích, ale i bohatství duchovního, které kolem Boha vidí v různých rolích, ale nepouští do svého života. Duch svatý je sice nehmotný, ale potřebuje v našem nitru hodně místa, aby ho mohl naplnit. Vlastně ho potřebuje všechno, aby nás nejen naplnil, ale také pomáhal skrze nás tomuto světu poznat Boží lásku.

Pane Ježíši, děkujeme, že k nám přicházíš ve svém Duchu. Dej prosíme, ať tento Duch

promění naše životy, abychom tě přijímali jako Pána, kterému patříme a sloužíme, nikoliv jako kamaráda, se kterým si občas povídáme.

Amen.

p { margin-bottom: 0.25cm; line-height: 120%; }